

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені А. С. МАКАРЕНКА**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

**Спеціальна освіта
першого рівня вищої освіти
спеціальності 016 Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка. Логопедія)
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка**

Затверджено вченою радою
Сумського державного педагогічного
університету імені А. С. Макаренка
(протокол № ____ від ____ вересня 2020 р.)
Голова вченої ради
Ректор _____ Ю.О. Лянной

Суми – 2020

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
Спеціальна освіта
першого рівня вищої освіти
спеціальності 016 Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка. Логопедія)
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Освітньо-професійна програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Протокол № 2 від «29» вересня 2020 р.

Завідувач кафедри спеціальної

та інклюзивної освіти _____ (Дегтяренко Т. М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

29.09.2020 р.

Схвалено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту педагогіки і психології

Протокол № _____ від «_____» _____ 2020 р.

Голова науково-методичної комісії Навчально-наукового

інституту педагогіки і психології _____ (Тарасова Т. Б.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Перший проректор Сумського державного педагогічного

університету ім. А. С. Макаренка _____ (Пшенична Л. В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Начальник центру забезпечення якості освіти _____ (Ячменник М.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка. Логопедія) підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 016 Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка. Логопедія) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка розроблена та внесена кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Освітньо-професійна програма враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту», стандарту вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341, зі змінами від 25 червня 2020 р. № 519.

Розробники:

Боряк Оксана Володимирівна	доктор пед. наук, доцент, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, гарант ОПП;
Дегтяренко Тетяна Миколаївна	доктор пед. наук, професор, завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, член робочої групи;
Бондаренко Юлія Анатоліївна	доктор пед. наук, професор, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, член робочої групи;
Колишкін Олександр Володимирович	канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, член робочої групи;
Косенко Юрій Миколайович	канд. пед. наук, ст. викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, член робочої групи;
Чобанян Анна Варужанівна	канд. психол. наук, ст. викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, член робочої групи;
Голуб Маргарита Олександрівна	студентка 0041 групи спеціальності 016 Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка. Логопедія) денної форми навчання, член робочої групи.

Рецензенти:

**Прядко Любов
Олексіївна**

канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри професійної освіти та менеджменту Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;

**Слюсаренко Валентина
Миколаївна**

директор Сумського закладу загальної середньої освіти спеціальна школа Сумської міської ради для дітей, які потребують корекції розумового та фізичного розвитку;

**Стайко Олена
Сергіївна**

директор Комунальної установи Сумський навчально-виховний комплекс № 16 імені Олексія Братушки «Загальноосвітня школа I-III ступенів – Дошкільний навчальний заклад».

**1. Профіль освітньо-професійної програми Спеціальна освіта
(Олігофренопедагогіка. Логопедія) підготовки здобувачів вищої освіти
на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю
016 Спеціальна освіта галузі знань 01 Освіта**

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. Навчально-науковий інститут педагогіки і психології.
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти – Бакалавр. Вчитель-дефектолог. Вихователь дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Асистент вчителя, асистент вихователя закладів освіти з інклюзивним та інтегрованим навчанням. Асистент вчителя-логопеда
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка. Логопедія) підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 016 Спеціальна освіта галузі знань 01 Освіта/Педагогіка [<i>скорочено</i> – ОПП підготовки бакалавра].
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців. Для здобуття ступеня бакалавра на основі ступеня молодшого бакалавра ЗВО має право визнати та перезарахувати не більше ніж 120 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) за спеціальностями галузей знань 01 – Освіта/Педагогіка і 22 Охорона здоров'я та не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) за іншими спеціальностями.
Наявність акредитації	Відсутня
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Повна загальна середня освіта; ОР молодший бакалавр; ОКР молодший спеціаліст.
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Програма впроваджена з 01.09.2020 р., діє впродовж 4 років до 2024 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення	https://sspu.edu.ua/osvitni-prohramy-2020-rik

опису освітньої програми	
---------------------------------	--

2 – Мета освітньої програми	
Метою освітньої програми є підготовка фахівців, які здатні розв'язувати складні задачі і практичні проблеми спеціальної освіти з метою корекції і компенсації порушень психофізичного розвитку осіб з особливими освітніми потребами різних вікових груп.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Опис предметної області	<p>Об'єкт вивчення: корекційно-розвивальний та реабілітаційний процеси; теоретико-методичні диференційовані системи попередження і подолання порушень психічного та (або) фізичного розвитку та корекційного навчання і виховання осіб з особливими освітніми потребами різних вікових категорій, способи організації ефективної взаємодії учасників освітнього процесу, зумовлені закономірностями та особливостями змісту корекційно-педагогічної діяльності.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: поняття, категорії, термінологія, концепції у галузі спеціальної та інклюзивної освіти, принципи та їх використання, методи корекційної педагогіки та спеціальної психології.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи, сучасні методи корекційного навчання (теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольно-оцінювальні), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові, евристичні, дослідницькі, індуктивні, дедуктивні, технічні, способи організації корекційного освітнього процесу, технології урочної й позаурочної діяльності у спеціальних та інклюзивних закладах освіти.</p> <p>Інструменти та обладнання: сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальна апаратура та інструменти, необхідні у процесі надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг особам з особливими освітніми потребами.</p> <p>Блок обов'язкових навчальних дисциплін становить 151 кредит ЄКТС (63 %), з них дисципліни циклу загальної підготовки становлять 25 кредитів ЄКТС (10 %), циклу професійної підготовки – 126 кредитів ЄКТС (53 %). Блок вибіркових навчальних дисциплін становить 60 кредитів ЄКТС (25 %). На практичну підготовку відводиться 27 кредитів ЄКТС (11 %).</p> <p>Атестація здобувачів: здійснюється у формі атестаційного іспиту або кваліфікаційної роботи.</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка. Логопедія) має академічну та прикладну орієнтацію
Основний фокус освітньої програми та спеціальностей	Спеціальна та інклюзивна освіта осіб з інтелектуальними та/або з мовленнєвими порушеннями; підготовка фахівців до роботи з особами з особливими освітніми потребами впродовж їх життя. <i>Ключові слова:</i> спеціальна освіта; інклюзивна освіта; особи з особливими освітніми потребами; особи з психофізичними порушеннями та/або з інвалідністю; особи з порушеннями

	інтелектуального розвитку; особи з порушеннями мовленнєвого розвитку; корекційно-реабілітаційний процес; корекційно-розвитковий процес; корекційно-виховний процес; корекційно-педагогічний процес.
Особливості програми	Комплексне надання міждисциплінарних знань, розвиток умінь та навичок, які забезпечують формування системи загальних і фахових компетентностей у сфері спеціальної освіти, практична спрямованість на здійснення корекційно-педагогічної діяльності з урахуванням потреб регіону: підготовки фахівців для роботи з дітьми з порушеннями інтелектуального та/або мовленнєвого розвитку в спеціальних закладах освіти та закладах з інклюзивною/інтегрованою формою навчання. Регіональний контекст ОПП врахований шляхом орієнтації на потребу забезпечення фахівцями зі спеціальної освіти освітніх закладів Сумської області. Моніторинг проведення конкурсів на заміщення вакантних посад показує, що на місцях не вистачає фахівців для повноцінного забезпечення роботи ІРЦ, зокрема дефектологів: олігофренопедагогів, логопедів, а також асистентів вчителів, асистентів вихователів. Підготовка здобувачів першого бакалаврського рівня за спеціальністю Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка. Логопедія) в Сумському регіоні не здійснюється.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	За наявності диплому бакалавра випускники можуть працювати у закладах системи МОН, МОЗ, Міністерства соціальної політики: <ul style="list-style-type: none"> - спеціальні заклади дошкільної або загальної середньої освіти; - заклади дошкільної або загальної середньої освіти з інклюзивним/інтегрованим навчанням; - навчально-виховні комплекси; - заклади позашкільної освіти; - приватні заклади, реабілітаційні центри тощо; працевлаштування здійснюється замовником (працедавцем) на первинні посади: вихователя дітей з порушеннями психофізичного розвитку; асистента вчителя, вихователя закладів дошкільної або загальної середньої освіти зі спеціальним/інклюзивним навчанням дітей з особливими освітніми потребами; асистента логопеда; професійні назви робіт (згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій ДК 003:2010): <ul style="list-style-type: none"> - код КП 3330, асистент вчителя з корекційної освіти, асистент вчителя-логопеда, - код КП 3340 асистент вчителя-дефектолога, асистент вихователя дошкільного навчального закладу.
Подальше навчання	Продовження освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Освітній процес побудований на принципах студентоцентрованого особистісно орієнтованого навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання на основі на основі особистісно-орієнтованого, діяльнісного, індивідуально-творчого, праксеологічного,

	<p>компетентнісного, системного, інтегративного підходів.</p> <p>Форми навчання: лекції, практичні, семінарські та лабораторні заняття, індивідуальна і самостійна робота, навчальна і виробнича практики, захист курсових робіт, самостійна робота (з опорою на підручники, навчальні посібники, конспекти, інтернет-джерела, електронні ресурси); індивідуальні та групові консультації з викладачами; написання курсових робіт, навчальна та виробнича практики; здійснення індивідуальної науково-дослідної діяльності, гурткова робота й робота у проблемних групах, неформальна освіта, участь у кафедральних і університетських науково-дослідних роботах та проектах, тренінгах, виступи на конференціях, семінарах, круглих столах; написання есе, проведення досліджень, навчально-експериментальної роботи.</p> <p>Методи, методики та технології навчання: практичні, практико-теоретичні, наочні, пояснювально-ілюстративні, проблемно-пошукові, абстрактнодедуктивні, конкретно-індуктивні, діалогічні, дослідницькі, інтерактивні (вебінари, тренінги, презентації, дистанційні освітні технології), навчально-ігрові технології</p>
Оцінювання	<p>Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та 100-бальною шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F). Накопичувальна бально-рейтингова система передбачає оцінювання студентів за всіма видами аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності.</p> <p>Види контролю: поточний, тематичний, підсумковий, семестровий, контроль самостійної роботи студентів, самоконтроль.</p> <p>Форми контролю: письмове й усне опитування, заліки, екзамени, тестування, презентації результатів виконання індивідуальних науково-дослідних та творчих завдань, захист курсових робіт, звіти з навчальної та виробничої практики, комплексні кваліфікаційні екзамени з теорії і спеціальних методик роботи з дітьми з порушеннями інтелектуального розвитку та з теорії і спеціальних методик роботи з дітьми з порушеннями мовленнєвого розвитку.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової</p>

	<p>активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК-8. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.</p> <p>СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.</p> <p>СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо- корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.</p> <p>СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.</p> <p>СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.</p> <p>СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.</p> <p>СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.</p> <p>СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.</p> <p>СК-10. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами.</p> <p>СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.</p> <p>СК-12. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.</p> <p>СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками</p>

	<p>спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.</p> <p>СК-14. Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.</p> <p>СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.</p> <p>СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p> <p>СК-17. Здатність до застосування сучасних знань про особливості розвитку дітей з інтелектуальними та/або з мовленнєвими порушеннями як суб'єктів освітнього, корекційно-освітнього, корекційно-розвивального і навчально-реабілітаційного процесів на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні, дизонтогенетичні особливості та соціальні чинники розвитку.</p> <p>СК-18. Здатність до застосування знань про психологічні механізми навчання та виховання дитини задля забезпечення спрямованої соціалізації та інтеграції особистості з особливими освітніми потребами.</p>
7 – Результати навчання	
	<p>РН-1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.</p> <p>РН-2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>РН-3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.</p> <p>РН-4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.</p> <p>РН-5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.</p> <p>РН-6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.</p> <p>РН-7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.</p> <p>РН-8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку,</p>

	<p>діагностико-консультативну діяльність.</p> <p>РН-9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.</p> <p>РН-10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.</p> <p>РН-11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>РН-12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.</p> <p>РН-13. Володіти методиками сприяння соціальної адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.</p> <p>РН-14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.</p> <p>РН-15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.</p> <p>РН-16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.</p> <p>РН-17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти, які мають відповідну фахову підготовку або досвід роботи, а також виявляють професійну активність у галузі, що підтверджується статтями, участю у міжнародних науково-практичних конференціях, монографіями, навчально-методичними матеріалами. З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Наявна матеріально-технічна база відповідає ліцензійним умовам і дозволяє забезпечити успішну організацію освітнього процесу за ОПІ Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка. Логопедія). У навчальному процесі використовуються: навчальні приміщення для проведення лекційних та практичних занять; аудиторії, оснащені сучасним мультимедійним обладнанням; спеціалізовані кабінети (кабінет корекційно-розвиткової роботи та психологічного</p>

	<p>консультування); методичний кабінет, де акумулюється наукова та навчальна література, необхідна для самостійної роботи студентів; науково-дослідні лабораторії корекційно-реабілітаційної діяльності та інклюзивної освіти; спеціалізовані комп'ютерні класи з необхідним програмним забезпеченням, бібліотека, читальний зал. Студенти мають необмежений відкритий доступ до Інтернет-мережі. Навчальний процес забезпечується обладнанням та матеріалами у відповідності до вимог навчальних планів і програм навчальних дисциплін, що створює умови для ефективної пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти та набуття ними загальних та фахових компетентностей. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура (гуртожитки, їдальня, актовий зал, спорткомплекс, стадіон, медпункт, психологічна служба), що відповідає ліцензійним вимогам.</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Передбачено наявність: навчальних і робочих планів; графіків навчального процесу; навчально-методичних комплексів ОК; дидактичних матеріалів для самостійної та індивідуальної роботи студентів з ОК; програм практик; методичних вказівок щодо виконання курсових робіт; пакетів комплексних контрольних робіт. Передбачено наявність робочих програм/силабусів дисциплін, де наведена навчально-методична література, яка наявна у електронному вигляді та у науковій бібліотеці університету, а також доступна в системі дистанційного навчання. Забезпечений доступ до матеріалів електронного репозитарію університету.</p> <p>Впроваджена система дистанційного навчання Moodle. Офіційний веб-сайт (https://sspu.edu.ua) містить інформацію про освітні програми, перелік дисциплін даної спеціальності, навчальну, наукову й виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти, розклад консультацій викладачів кафедри тощо. Здобувачам вищої освіти забезпечений вільний та зручний постійний доступ до робочих програм та інших навчально-методичних матеріалів навчальних дисциплін, а також до електронних інформаційних ресурсів у бібліотеці університету.</p>
<p>9 – Академічна мобільність</p>	
<p>Національна кредитна мобільність</p>	<p>На основі укладених договорів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України; - Факультет спеціальної та інклюзивної освіти Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова; - Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; - Державний вищий навчальний заклад «Донбаський державний педагогічний університет»; - Херсонський державний університет; - Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка; - КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради; - Миколаївський національний університет імені В. Сухомлинського;

	<ul style="list-style-type: none"> - Південноукраїнський національний педагогічний університетом імені К.Д. Ушинського; - Запорізький національний університет; - Київський університет імені Бориса Грінченка; - Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки;
Міжнародна кредитна мобільність	<p>На основі укладених договорів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Університет Коменського в м. Братислава, факультет освіти (Словаччина); - Академія імені Яна Длугоша, м. Ченстохов (Польща); - Вранянський педагогічний інститут Університету в Ніше (Сербія); - Білоруський державний педагогічний університет імені М. Танка, м. Мінськ (Білорусь); - Академічне співтовариство імені Міхала Балудянського; - Вірменський державний педагогічний університет імені Х. Абовяна (Вірменія);
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>СумДПУ імені А.С. Макаренка здійснює свою діяльність за напрямками «Підготовка іноземних громадян за базовими акредитованими напрямками, спеціальностями» та «Підготовка іноземних громадян до вступу у вищі навчальні заклади». Підготовка іноземних громадян у СумДПУ імені А.С. Макаренка здійснюється відповідно до чинного законодавства України, освітніх стандартів, базується на загальній середній освіті іноземних громадян за національними освітніми стандартами і має самостійний завершений характер.</p>

Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

умовні скорочення: ІКТ – інформаційно-комп'ютерні технології; ООП – особливі освітні потреби;
ОІЗ – особливості інтелектуального розвитку; СМ – спеціальні методики;
ППФР – порушення психофізичного розвитку

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
1. Обов'язкові компоненти ОПП			
<i>1.1. Цикл загальної підготовки</i>			
ОК 1.01	Історія та культура України	4	екзамен
ОК 1.02	ІКТ	3	залік
ОК 1.03	Філософія	3	залік
ОК 1.04	Українська мова (за проф. спрямуванням)	4	екзамен
ОК 1.05	Іноземна мова	7	залік
ОК 1.06	Фізичне виховання	4	залік
Усього		25	
<i>1.2. Цикл професійної підготовки</i>			
ОК 1.07	Вступ до спеціальності «Спеціальна освіта» і педагогічна деонтологія	3	залік
ОК 1.08	Анатомія, патологія дітей з основами валеології	4	екзамен
ОК 1.09	Основи генетики у контексті спеціальної педагогіки	3	залік
ОК 1.10	Невропатологія	4	екзамен
ОК 1.11	Особливості вікової фізіології та здоров'я дитини з психофізичними порушеннями	3	залік
ОК 1.12	Психопатологія	4	екзамен
ОК 1.13	Клініка інтелектуальних порушень	4	залік
ОК 1.14	Мовленнєві і сенсорні системи та їх порушення	3	залік
ОК 1.15	Неврологічні основи логопедії	3	екзамен
ОК 1.16	Загальна педагогіка	4	екзамен
ОК 1.17	Загальна психологія	3	залік
ОК 1.18	Вікова та педагогічна психологія	3	залік
ОК 1.19	Психологія дитини з інтелектуальними порушеннями та логопсихологія	7	екзамен
ОК 1.20	Спеціальна дошкільна педагогіка	4	залік
ОК 1.21	Спеціальна педагогіка з історією	7	екзамен
ОК 1.22	Логопедія з історією	7	екзамен
ОК 1.23	Професійне мовлення логопеда	3	залік
ОК 1.24	Основи наукових досліджень	3	залік
ОК 1.25	Основи інклюзивного навчання	3	залік
<i>Спеціальні методики</i>			
ОК 1.26	СМ спеціального виховання	4	залік
ОК 1.27	СМ навчання української мови та розвитку мовлення	5	екзамен
ОК 1.28	Дитяча література з методикою викладання дітям з ООП	4	екзамен
ОК 1.29	СМ математики	4	екзамен
ОК 1.30	СМ природознавства	4	екзамен
ОК 1.31	СМ географії	3	залік

ОК 1.32	СМ історії	3	екзамен
ОК 1.33	СМ образотворчої діяльності та ручної праці	4	залік
ОК 1.34	Методика корекції артикуляційної моторики	3	залік
ОК 1.35	СМ фізичного виховання	4	екзамен
ОК 1.36	Корекційна робота з дітьми з важкою та глибокою розумовою відсталістю	3	екзамен
ОК 1.37	Теорія і методика роботи асистента-логопеда, асистента-вчителя, асистента вихователя у закладах освіти з інклюзивним навчанням	3	екзамен
ОК 1.38	Курсова робота зі спеціальних психолого-педагогічних дисциплін (за вибором студента)	3	залік
ОК 1.39	Курсова робота зі спеціальних методик / логопедії з історією (за вибором студента)	3	залік
Усього		125	
Усього за обов'язковою частиною		150	залік
2. Вибіркові компоненти ОПП			
Вибір із загального переліку		60	
3. Практична підготовка			
ПП 1	Навчальні педагогічна практика, практика з логопедії	15	
ПП 1.1	<i>Навчальна практика з логопедії в освітніх, лікувальних, соціально-реабілітаційних закладах</i>	3	залік
ПП 1.2	<i>Навчальна педагогічна практика у спеціальних закладах дошкільної освіти</i>	3	залік
ПП 1.3	<i>Навчальна педагогічна практика у спеціальних закладах загальної середньої освіти (початкові класи)</i>	3	залік
ПП 1.4	<i>Навчальна педагогічна практика у спеціальних закладах загальної середньої освіти (старші класи)</i>	3	залік
ПП 2	Навчальна педагогічна практика у закладах з інклюзивним/інтегрованим навчанням	3	залік
ПП 3	Виробничі практики за профілем майбутньої професії	12	
ПП 3.1	<i>Виробнича практика з логопедії у закладах загальної середньої освіти</i>	3	залік
ПП 3.2	<i>Виробнича практика з логопедії у закладах дошкільної освіти</i>	3	
ПП 3.3	<i>Виробнича педагогічна практика у спеціальних закладах дошкільної освіти</i>	3	залік
ПП 3.4	<i>Виробнича педагогічна практика у спеціальних закладах загальної середньої освіти (початкові класи)</i>	3	
Загальний обсяг практичної підготовки		27	
4. Підсумкова атестація			
ПА 1	Комплексний письмовий екзамен з теорії і спеціальних методик роботи з дітьми з порушеннями інтелектуального розвитку	1,5	
ПА 2	Комплексний письмовий екзамен з теорії і спеціальних методик роботи з дітьми з порушеннями мовленнєвого розвитку	1,5	
Усього		3	
Всього		240	

4. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Підсумкова атестація випускників освітньо-професійної програми Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка. Логопедія) першого бакалаврського рівня вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта галузі знань 01 Освіта/Педагогіка здійснюється у формі комплексних письмових екзаменів: з теорії і спеціальних методик роботи з дітьми з порушеннями інтелектуального розвитку та з теорії і спеціальних методик роботи з дітьми з порушеннями мовленнєвого розвитку. Підсумкова атестація випускників завершується видачою документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр спеціальної освіти. Вчитель-дефектолог. Вихователь дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Асистент вчителя, асистент вихователя закладів освіти з інклюзивним та інтегрованим навчанням. Асистент вчителя-логопеда.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

5. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

